

15 april 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. S. van Schaik, advocaat te Uden,

tegen

wijlen [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Passionisten.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 december 2011. Op 30 januari 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van pater [naam], provinciaal van de Congregatie der Passionisten.

Op 22 januari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. S. van Schaik, voornoemd.

Namens de Congregatie zijn verschenen pater [naam], provinciaal overste van de Congregatie der Passionisten en pater [naam], raadslid van de Congregatie van de Passionisten.

2. De klacht

2.1. Begin 1959 kwam klager in contact met aangeklaagde. Aangeklaagde was wervingspater voor [school] in [plaats]. Het was een vrij grote man met een dienstbrilletje op. Het was een figuur als [naam].

Op de dag dat klager toelatingsexamen moest doen voor [school}, kwam aangeklaagde klager met de auto ophalen. Tijdens de autorit naar [plaats] stak aangeklaagde zijn hand in de korte broekspijp van klager en begon de benen en penis van klager te strelen. Op enig moment zette aangeklaagde de auto stil langs de kant van de weg. Klager vermoedde dat dit was, omdat het moeilijk was om tijdens het autorijden ook klager te strelen.

Na dit voorval moest klager toelatingsexamen doen. Klager heeft het niet gehaald.

2.2. Daar klager niet is aangenomen op [school], is hij naar [instelling] in [plaats] gegaan. Daar is klager eveneens seksueel misbruikt door een broeder.

Door het seksueel misbruik van aangeklaagde en hetgeen is voorgevallen op [instelling] zijn de lichamelijke en geestelijke integriteit van klager geschonden. Hoewel het misbruik op Mariaoord vele malen ernstiger was, heeft de ervaring met aangeklaagde toch een grote impact gehad. Het was voor klager zeer bedreigend dat hij op deze manier bejegend werd door aangeklaagde. Klager werd overrompeld en wist niet wat hem overkwam. Deze eerste ervaring met seksualiteit en het daarop volgende misbruik op [instelling] heeft klager gevormd en getekend voor de rest van zijn leven.

Hoewel het slachtofferschap van seksueel misbruik na jarenlange therapie uiteindelijk hanteerbaar is geworden in het huidige leven van klager, hebben het veelvuldig in de media komen van misbruikzaken binnen de katholieke kerk heftige emoties opgeroepen en geleid tot herbelevingen. Via EMDR-therapie en het volgen van een cursus aan de universiteit van Twente, waar klager heeft geleerd zijn levensverhaal op te schrijven, is het leven voor klager hanteerbaarder geworden. Vroeger was klager 'de koning van de klets-kousen', na het seksueel misbruik is hij stil en in zichzelf gekeerd geworden. De laatste tijd komt zijn oude natuur steeds meer naar boven.

2.3. Klager verzoekt de Klachtencommissie de klacht gegrond te verklaren. Klager hoopt op begrip, erkenning en excuses van het kerkelijk instituut Klager wenst voorts de schade die hij heeft opgelopen als gevolg van de ongewenste handelingen vergoed te krijgen.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De voormalig overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Gezien de ruime tijdsaanduiding en het feit dat het niet op school heeft plaatsgevonden, maken het vinden van feiten en gegevens ook erg moeilijk. Ook het feit dat geen uiterlijke kenmerken van aangeklaagde zijn omschreven, maakt het moeilijk vast te stellen dat klager inderdaad seksueel is misbruikt door aangeklaagde.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Mocht in alle redelijkheid worden aangenomen dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt, dan wil de voormalig overste de pijn die klager heeft geleden erkennen, zijn spijt betuigen en biedt hij daarvoor zijn oprechte verontschuldiging aan.

Ter zitting herkent pater [naam] aangeklaagde in de door klager gegeven omschrijving. Hij biedt zijn excuses aan voor hetgeen klager is aangedaan.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ruim vijftig jaar verstreken sedert het feit dat klager aangeklaagde verwijt zich heeft afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde is dit feit niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager door aangeklaagde eenmalig aan zijn penis is betast terwijl hij met aangeklaagde op weg was naar [school] in [plaats].

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast merkt de Klachtencommissie het inzake 2010T209 uitgebrachte advies aan als steunbewijs voor de onderhavige klacht. In voornoemde klacht is er eveneens sprake van een klager die tijdens een autorit met aangeklaagde door aangeklaagde gezegd wordt zijn broek uit te trekken, waarna aangeklaagde het geslachtsdeel van klager betast.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik pas 11 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een vertrouwenspersoon.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Pater [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie excuses aan te bieden voor hetgeen klager is aangedaan.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie der Passionisten de klacht gegrond te verklaren, te erkennen dat het seksueel misbruik heeft plaatsgehad en namens de Congregatie (nogmaals) excuses aan te bieden en spijt te betuigen voor het klager aangedane leed.

Dit advies is vastgesteld op 15 april 2013 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en zr. J.G.M. Verwijs o.praem., leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie der Passionisten en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.